

УДК 796.071.4-027.63:005.963

Войтовська О. М.
кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри освіти дорослих навчально-наукового інституту неперервної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗА КОРДОНОМ

У статті на основі аналізу наукової літератури та інформації мережі Інтернет проаналізовано особливості перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури в зарубіжних країнах таких країн, як: Кіпр, Румунія, Чехія, Великобританія, США, Австралія, Литва, Швеція, Германия, Швейцарія, Угорщина, Франція, Словаччина. Розглянуто навчальні плани університетів, в яких здійснюється перепідготовка та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури (навчальні дисципліни, які вивчають слухачі, кількість кредитів, що відводиться на кожну навчальну дисципліну, загальний обсяг кожного навчального курсу, компетенції, які набувають слухачі в результаті навчання, терміни навчання, форма навчання); кваліфікацію, яку отримують слухачі після закінчення навчання та можливості їх працевлаштування у сфері фізичної культури і спорту.

Ключові слова: перепідготовка, підвищення кваліфікації, вчителі фізичної культури, зарубіжні країни.

Войтовская О. Н. Особенности переподготовки и повышения квалификации учителей физической культуры за границей. В статье на основе анализа научной литературы и информации сети Интернет проанализированы особенности переподготовки и повышения квалификации учителей физической культуры в зарубежных странах таких стран, как: Кипр, Румыния, Чехии, Великобритания, США, Австралия, Литва, Швеция, Германия, Швейцария, Венгрия, Франция, Словакия. Рассмотрены учебные планы университетов, в которых осуществляется переподготовка и повышение квалификации учителей физической культуры (дисциплины, которые изучают слушатели, количество кредитов, выделенных на каждую учебную дисциплину, общий объем каждого учебного курса, компетенции, которые приобретают слушатели в результате обучения, сроки обучения, форма обучения); квалификацию, которую получают слушатели по окончании обучения и возможности их трудоустройства в сфере физической культуры и спорта.

Ключевые слова: переподготовка, повышение квалификации, учителя физической культуры, зарубежные страны.

Voitovska Oksana. Peculiarities of retraining and training of physical training teachers abroad. It is stated in the article that the system of continuous vocational education at the beginning of the 21st century is characterized by reform processes. In today's conditions there is the need to reconsider the requirements for teacher training, including physical training teachers. It is noted that modern requirements for teacher training are conditioned by certain norms based on agreed values and recommendations. The emphasis is placed on the fact that the teacher should constantly update and refine his knowledge. These factors have caused the need to create an adult education system throughout their lives. The emphasis is placed on the study and analysis of the foreign experience of retraining and in-service training of physical training teachers as an important source for determining the strategic directions of postgraduate pedagogical education development in Ukraine.

It is analyzed in the article, on the basis of the analysis of scientific literature and Internet information, the peculiarities of retraining and in-service training of physical training teachers in foreign countries: Cyprus, Romania, Czech Republic, Great Britain, the USA, Australia, Lithuania, Germany, Switzerland, Canada, Hungary, France, Slovakia. The educational plans of the universities are considered, in which the retraining and upgrading of physical training teachers (educational disciplines studying the students, the amount of credits allocated for each educational discipline, the total amount of each training course, the competences acquired by the students as a result of study, the terms of study, form of training); skills that students receive upon graduation and their possible employment in the field of physical culture and sports.

Key words: retraining, advanced training, physical training teachers, foreign countries.

Постановка проблеми. Система неперервної професійної освіти початку 21 століття характеризується процесами реформування. У сучасних умовах виникає потреба переосмислення вимог до підготовки вчителя, в тому числі і вчителів фізичної культури. Сучасні вимоги до професійної підготовки вчителя зумовлено певними нормами, які ґрунтуються на узгоджених цінностях і рекомендаціях. В даний час вчителі слід постійно оновлювати і поповнювати свої знання. Ці фактори викликали потребу створення системи освіти дорослих протягом життя. Важливим джерелом для визначення стратегічних напрямів розвитку післядипломної педагогічної освіти в Україні є вивчення та аналіз закордонного досвіду перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури.

Аналіз досліджень і публікацій. Методологічні основи функціонування системи післядипломної педагогічної освіти, теоретичні засади професійного та особистісного розвитку педагогів у процесі підвищення кваліфікації проаналізовано у працях Н. В. Абашкіної, Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, І. А. Зязюна, В. Кременя, В. І. Лугового, А. О. Лігоцького, Н. Г. Ничкало, В. Г. Онушкіна, Н. Г. Протасової, Л. П. Пуховської, В. І. Пуцова, С. О. Сисоєвої, Т. М. Сорочан та ін.

Різні аспекти професійної підготовки вчителів фізичної культури досліджували як вітчизняні (О. Ю. Ажиппо, Н. О. Белікова, П. Б. Джурицький, Л. О. Демінська, М. В. Дутчак, Є. А. Захаріна, А. П. Конох, Р. В. Клопов, О. С. Куц, Л. П. Сущенко, О. В. Тимошенко, Ю. М. Шкрібтій та ін.) так і закордонні науковці (В. У. Агєсєв, В. К. Бальсєвич, В. І. Григор'єв, С.

П. Євсєєв, Ю. Д. Желєзняк, В. Ф. Костюченко, Л. Б. Кофман, В. В. Кузін, В. А. Марін, В. І. Маслов, Л. І. Лубишева, А. П. Матвєєв, Г. Н. Пономарьов, R. A. Cooper, R. Davis, G. Gehlsen, J. Wilkerson та ін.)

Метою статті є на основі аналізу наукової літератури та інформації мережі Інтернет проаналізувати особливості перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури в зарубіжних країнах.

Виклад основного матеріалу. Особливості перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури проаналізуємо на прикладі таких країн, як: Кіпр, Румунія, Чехія, Великобританія, США, Австралія, Литва, Норвегія, Германія, Швейцарія, Канада, Франція, Словаччина.

В Міжнародному Університеті Кіпру (Cyprus International University) перепідготовка вчителів фізичної культури здійснюється на Факультеті Вчителів Фізичного виховання та Спорту (the Faculty of Physical Education and Sports Teacher Training). Після закінчення навчання випускники можуть працювати інструкторами в різних спортивних центрах, центрах аеробіки та фітнес-центрах та як вчителі фізкультури в школах, які входять до складу Міністерства освіти. Випускники отримують сертифікат спортивного тренера 1-го рівня в спортивній філії, яку вони обрали під час навчання в університеті. На Факультеті Вчителів Фізичного виховання та Спорту здійснюється перепідготовка слухачів за навчальною програмою, яка включають в себе такі модулі: Фонд фізичної культури та спорту (2 кредити); Загальна гімнастика (2 кредити); Анатомія та кінезіологія (4 кредити); Командні види спорту (3 кредити); Індивідуальні види спорту (3 кредити); Перша медична допомога (2 кредити); Художня гімнастика (2 кредити); Педагогічна психологія (3 кредити); Іноземна мова (3 кредити); Принципи та методи навчання (2 кредити); Футбол (3 кредити); Фітнес (3 кредити); Народні танці (3 кредити); Іноземна мова (3 кредити); Психомоторний розвиток (3 кредити); Волейбол (3 кредити); Фізкультура і спорт (2 кредити); Спеціальні методи навчання (2 кредити); Спеціальна освіта (2 кредити); Раціональне харчування (2 кредити); Освітні ігри (2 кредити); Методи наукових досліджень (2 кредити); Вимірювання та методи оцінки (2 кредити); Фізкультура і спорт для інвалідів (2 кредити); Науково-дослідний проект; Фізичне виховання та управління спортом (3 кредити); Педагогічна практика (5 кредитів); Турецька освітня система та управління школами (2 кредити); Історія турецької освіти (2 кредити). Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки; заочної – 1 рік. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію – Магістр з фізичного виховання та спортивного викладання (Physical Education and Sports Teaching Master) [4].

В Університеті Олександра Йоана Круза в Румунії (Alexandru Ioan Cruza University Iasi, Romania) на Факультеті фізичного виховання та спорту (The Faculty of Physical Education and Sports) здійснюється підготовка слухачів за навчальною програмою, яка включають в себе такі модулі: Фізкультура і спорт (5 кредитів); Управління Фітнес-центрами (5 кредитів); Загальна фізіологія (5 кредитів); Фізіологія Спорту (5 кредитів); Кінетична терапія у спортивній травматології; Екологія спорту; (5 кредитів); Спорт та фізичне виховання в школах (5 кредитів); Слухачі також проходять стажування. Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки. Після закінчення навчання слухачі отримують кваліфікацію – Магістр з фізичного виховання та спорту (Physical Education and Sports Science Ma) [1].

У Чарльвському університеті (Університеті Карлова) в Чехії (Charles University or Karlova University in Czech) на Факультеті фізичного виховання та спорту (The Faculty of Physical Education and Sport) здійснюється перепідготовка слухачів за навчальною програмою, яка включають в себе такі модулі: Спортивні тренування (4 кредитів); Фізіологія людини (5 кредитів); Фізіологія Спорту (5 кредитів); Біомеханіка (5 кредитів); Плавання (3 кредити); Гімнастика (3 кредити) та ін. Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію – Магістр з фізичного виховання та спорту (Physical Education and Sports Science Ma) [3].

В Університеті Кардіф Метрополітен у Великобританії (Cardiff Metropolitan University, Great Britain) на Факультеті фізичного виховання та спорту (The Faculty of Physical Education and Sport) здійснюється перепідготовка слухачів за навчальною програмою, яка включають в себе такі модулі: Методи дослідження (4 кредити); Розвиток педагогічної практики (5 кредитів); Фізіологія Спорту (5 кредитів); Біомеханіка (5 кредитів); Спорт і моральність (4 кредити); Прикладна біомеханіка (5 кредитів); Теорія спортивної психології на практиці (3 кредити); Культура фізичного виховання (3 кредити); Поняття спортивного середовища (4 кредити); Педагогіка і практика фізичної культури (4 кредити); Дисертаційний проект (3 кредити) та ін. Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 1-2 роки; заочної форми навчання – 2-5 років. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію – Спортивний тренер та Магістр з педагогіки (Sport Coaching and Pedagogy Masters) [2].

В Університеті Меріленд у США (University of Maryland, USA) на Факультеті Кінезіології (The Department of Kinesiology) здійснюється підготовка слухачів за навчальною програмою, яка включають в себе такі модулі: Кінезіологія і громадське здоров'я (3 кредити); Епідеміологія фізичної діяльності (3 кредити); Планування та оцінка у фізичній культурі (3 кредити); Громадське здоров'я (1 кредит); Факультативи з дорадництвом (9 кредитів); Стажування з фізичної діяльності і громадського здоров'я (3 кредити) та ін. Навчальний курс складається з 43 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки; заочної форми навчання – 3,5 років. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію – Магістр суспільної охорони здоров'я у фізичній діяльності (Master of Public Health in Physical Activity) [10].

В Університеті Квінсленд, Австралія (The University of Queensland, Australia) на Факультеті наук про здоров'я (The Faculty of Health Sciences) здійснюється перепідготовка слухачів за навчальною програмою, яка включає в себе такі модулі: Метаболізм та фізіологія (6 кредитів); Принципи програмування вправ (6 кредитів); Клінічна біомеханіка (6 кредитів); Вправи для опорно-рухового апарату (6 кредитів); Харчування та фармакологія (6 кредитів); Приклади клінічних вправ (6 кредитів); Наукові дослідження (6 кредитів); Відновлення та харчування професійних спортсменів; Розвиток професійних спортсменів (3 кредити); Високопродуктивне управління програмою тренерів (3 кредити); Психологія ефективності тренерів (3 кредити); Професійна практика (4 кредити); Магістерська робота (4 кредити); та ін. Навчальний курс складається з 96 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки, заочної форми навчання – 1 рік. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію – Магістр спортивного тренування (Master of Sports Coaching) [12].

У Литовському спортивному університеті (Lithuanian Sport University) здійснюється перепідготовка слухачів на

Факультеті Спортивної Біомедицини (Faculty of Sports Biomedicine). Метою цієї програми є підготовка медичних працівників, дослідників, та фахівців із розробки програм та проектів з фізичного навантаження, що сприяють підвищенню рівня здоров'я, а також фахівців, які можуть розробляти стратегії щодо зміцнення здоров'я. Фахівці зможуть здійснювати свою діяльність у освітньому, соціальному, державному та приватному секторах. Навчальна програма складається з таких модулів: Сучасні методи вивчення епідеміології та суспільного здоров'я (10 кредитів); Охорона навколишнього середовища та професійного здоров'я (10 кредитів); Політика в галузі охорони здоров'я, стратегії та управління здоров'ям (10 кредитів); Економіка охорони здоров'я (10 кредитів); Методи дослідження та статистика (10 кредитів); Наукові дослідження (10 кредитів); Магістерська робота (10 кредитів) та ін. Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію – Магістр з фізичної діяльності та громадського здоров'я (Master's Degree in Physical Activity & Public Health) [5].

В Університеті Лозанні у Швейцарії (The University of Lausanne, Switzerland) здійснюється підготовка слухачів на Факультеті Руху людини і Спортивних наук (The Department of Human Movement & Sports sciences). Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію – Магістр наук у галузі руху людини та спорту (Master of Science in Human Movement and Sports Sciences). Навчальна програма складається з таких модулів: Фізіологія спорту (5 кредитів); Фізична культура (5 кредитів); Адаптивна фізична активність та здоров'я (5 кредитів); Управління спортом (5 кредитів); Соціальні науки та спорт (5 кредитів); Методи дослідження та статистика (5 кредитів); Магістерська робота (10 кредитів) та ін. Після закінчення навчання випускники можуть працювати у середніх школах, гімназіях, університетах; організаціях, що займаються спортивним туризмом (Organisations active in sports tourism); консультативних компаніях у галузі спорту і здоров'я (Consultancy companies in the field of sport and health); спортивно-оздоровчих центрах, тренажерних залах (Sports and health centres, gyms), спортивних федераціях та клубах (Sports federations and clubs); реабілітаційних центрах та клініках (Rehabilitation centres, clinics) [9].

Університет Фізичного виховання в Будапешті, Угорщина (The University of Physical Education in Budapest, Hungary) пропонує слухачам Міжнародні курси підвищення кваліфікації тренерів та вчителів фізичної культури (The International Coaching Course (ICC)). Метою програми є надання тренерам та вчителям фізичної культури знань та формування навичок в теоретичному, технічному та практичному аспектах. Програма навчання включає в себе 120 годин теоретичних занять та 180 годин практичних занять у вибраному виді спорту. Також університет пропонує дистанційне навчання на протязі чотирьох місяців. Після закінчення курсів слухачі отримують сертифікат про освіту [11].

В Шведській школі Спорту та наук про здоров'я (Swedish School of Sport & Health Sciences) здійснюється підготовка кваліфікованих тренерів з шведських та міжнародних видів спорту. Термін навчання на денній формі – 3 роки (180 ECTS). Освіта слухачів проводиться на основі співпраці між різними організаціями та спеціалізованими спортивними федераціями. Після завершення навчання, слухачі зможуть працювати професійними тренерами та будуть знати методику навчання з обраного виду спорту. Після закінчення курсу слухачі матимуть знання щодо обраного виду спорту та вміння вести та стимулювати інших в навчанні та бути конкурентноздатними; уміти поєднувати наукові теорії, з якими вони познайомилися, з майбутніми обов'язками тренера та лідера у спортивній сфері; мати навички, що необхідні для підготовки спортсменів як тренерів та участі у розробці спеціальних видів спорту як на національному, так і на міжнародному рівні; знання, щодо важливості різних факторів у спортивній діяльності, самопізнання та соціальні навички, а отже і здатність виступати в ролі тренера і у співпраці з іншими вирішувати завдання, що виникають в асоціаціях чи федераціях; вміння застосувати науковий підхід та перевірений досвід у спорті і особливо в галузі професійного спорту та підготовки до нього; вміння аналізувати проблеми гендерної нерівності, а також етнічні проблеми; розуміння ролі спорту в суспільстві, а також можливість оцінити спорт як соціальне явище. Після закінчення навчання слухачі отримують кваліфікацію – Магістр з Фізичного виховання – (Master of Physical Education) [6].

В Університеті Реймс у Франції (The University of Reims, France) здійснюється підготовка слухачів на Факультеті Науки, Технологій та відділення Охорони Здоров'я (The Department of Science, Technologies, Health Sector). Навчальна програма магістра на 1 курсі включає такі дисципліни: Біомеханіка людини, спорт та здоров'я; Інженерно-фізична діяльність та ергономіка здоров'я та ін.; на 2-му курсі: Інженерно-фізична діяльність та ергономіка здоров'я; Біомеханіка та функціональна реабілітація людини та ін. В результаті навчання, слухачі набудуть наступних компетенцій: Розуміння людської біомеханіки та її вдосконалення; Визначення дискримінантних параметрів та їх моделювання; Відновлення здоров'я та оптимізація людської механіки; Розуміння та інтеграція нових матеріалів у клінічній практиці; Обробка та аналіз 3D-файлів цифрової обробки зображень. Професійна програма підготовки магістрів призначена для підготовки фахівців, які матимуть уміння розробити навчальні програми щодо проведення фізкультурних заходів, зосереджуючи увагу на оптимізації продуктивності та якості життя людей різних груп. Слухачі проходять стажування на 1 курсі навчання протягом 8 семестру, яке триває 4 тижні та на 2 курсі навчання протягом 10-го семестру, яке триває 6-місяців в компанії або лабораторії. Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання – 2 роки. Після закінчення навчання слухачі отримують кваліфікацію – Магістр Біомеханіки людини, Спорту та Здоров'я (Master of Human Biomechanics, Sport and Health) [13].

В Університеті Коменського у Братиславі, Словаччина (The Comenius University of Bratislava in Slovakia) підготовка слухачів здійснюється на Факультеті Фізичного виховання і спорту (The Faculty of Physical Education and Sports). Викладання в цьому університеті базується на міжнародній угоді «Erasmus plus». Вважаємо, що наявність в університеті програми «Erasmus plus» свідчить про високу якість освіти. Забезпечують викладання такі кафедри та дослідницькі центри як: Кафедра гімнастики, Кафедра спортивної освіти та спорту, Відділення спортивних ігор, Кафедра спорту, Відділення професійного спорту та плавання, Інститут розвитку людини. По міжнародній угоді «Erasmus plus» на факультеті забезпечується викладання таких курсів: Аеробна гімнастика та тренування, Альпійські лижі, Рекреація, Аквафітнес, Основна та підготовча гімнастика, Легка атлетика, Основи футболу, Основи методології дослідження, Основи волейболу, Бальні

танці, Латиноамериканські танці, Дидактика шкільної фізичної освіти, Дидактика спортивного тренування, Допінг у Спорті, Англійська мова, Фізіологія, Футбол. Основи спортивного менеджменту, Гольф, Тестування людини, Рухливі ігри. Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Термін денної форми навчання –2 роки. Після закінчення слухачі отримують кваліфікацію магістр Фізичного виховання і Спорту (Master of Physical Education and Sports) [8].

У Мюнхенському технічному університеті у Германії (Technical University of Munich, Germany), який був заснований у 1868 році, здійснюється підготовка студентів і слухачів на Факультеті фізичного виховання і Спорту (The Faculty of Physical Education and Sports). Мюнхенський технічний університет є одним з кращих університетів Німеччини. Також відповідні рейтинги підкреслюють цю позицію: він займає перше місце у рейтингу дослідження Центру вищої освіти (Centrum für Hochschulentwicklung, CHE) та у рейтингу університету FOCUS. Мюнхенський технічний університет налічує 14 факультетів на яких навчається близько 40 тисяч студентів на 161 різних навчальних курсах. Департамент спортивних та медичних наук є одним з цих 14 факультетів.

Факультет Спортивних та Медичних наук здійснює підготовку магістрів за наступними навчальними програмами: «Спортивні науки» та «Науки з охорони здоров'я» (навчання проводиться на німецькій мові). Та підготовку магістрів за програмами: «Спорт та фізичні вправи» та «Профілактика та оздоровлення людини» (навчання проводиться на англійській мові); а також різні курси підвищення кваліфікації вчителів. Також пропонується слухачам магістерський курс «Діагностика та навчання». Навчальна програма включає вивчення таких дисциплін як: Біомеханіка, Спортивна інформатика, Спортивна психологія та ін. Метою цього курсу є надання випускникам компетентностей у сфері діагностики та тренінгів з спортивно-наукової та міждисциплінарної підготовки. Ця міждисциплінарна підготовка необхідна, щоб слухачі зрозуміли складність різних, одночасно діючих біомеханічних, фізіологічних та психічних чинників на людей, які займаються руховою активністю. Також вивчаються такі дисципліни як Біомеханіка, Спортивна психологія, Спортивна дидактика, Профілактична педіатрія, Соціологія, Спортивний та медичний менеджмент. Навчальний курс складається з 120 кредитів ECTS. Слухачі, які обрали програму «Профілактика та оздоровлення людини» вивчають біолого-психологічну концепцію здоров'я. При вивченні цього курсу основна увага приділяється поширенню здоров'я та профілактиці хвороб. Термін денної форми навчання –2 роки. Після закінчення навчання слухачі отримують спеціальність магістр Фізичного виховання і Спорту (Master of Physical Education and Sports) і можуть працювати в спортивних клубах, асоціаціях, збройних силах, поліції, приватних спортивних школах. Крім того, університет пропонує слухачам навчання для отримання спеціалізації «державний спеціалізований тренер з незалежної професії», (наприклад, гірськолижний гід, гірськолижний інструктор та вчитель сноуборду). Мета цього курсу – надати освіту фахівцям для викладання у професійних видах спорту, у клубах і асоціаціях, а також у комерційній сфері дозвілля. Навчання триває протягом 14 днів з практичними заняттями та завершується державною іспитом (теорія навчання та практика) у відповідній сфері навчання. Також університет пропонує слухачам наступні курси підвищення кваліфікації: Фітнес-тренер; Інструктор-тренер; Тренер з мультимодального управління стресом; Фітнес-тренер з функціональної підготовки; Тренер з легкої атлетики у спортивних іграх; інструктор з велоспорту; Тренер з дитячого плавання; Особистий тренер; Пілатес-тренер [7].

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі аналізу наукової літератури та інформації мережі Інтернет проаналізовано особливості перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури в зарубіжних країнах таких країн, як: Кіпр, Румунія, Чехія, Великобританія, США, Австралія, Литва, Швеція, Угорщина, Германія, Швейцарія, Франція, Словаччина. Розглянуто навчальні плани університетів, в яких здійснюється перепідготовка та підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури (навчальні дисципліни, які вивчають слухачі, кількість кредитів, що відводиться на кожну навчальну дисципліну та загальний обсяг кожного навчального курсу, компетенції, які набувають слухачі в результаті навчання, терміни навчання, форма навчання); кваліфікацію, яку отримують слухачі після закінчення навчання та можливості їх працевлаштування у сфері фізичної культури і спорту.

Література

1. Alexandru Ioan Cruza University Iasi, Romania [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.uaic.ro/en/studies/faculties/faculty-physical-education-sports/>
2. Cardiff Metropolitan University, UK [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.cardiffmet.ac.uk/schoolofsport/courses/Pages/Sport-Coaching-and-Pedagogy-MSc.aspx>
3. Charles University or Karlova University in Czech [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ftvs.cuni.cz/FTVSEN-7.html>
4. Cyprus International University [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ciu.edu.tr/en/academic/schools/school-physical-education-and-sports/departments/physical-education-and-sports>
5. Lithuanian Sport University [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.lsu.lt/en/studies/study-programmes/masters-degree-studies/masters-degree-physical-activity-public-health/>
6. Swedish School of Sport & Health Sciences. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.gih.se/Utbildning/Vara-utbildningar/Program/Tranarprogrammet/>
7. Technical University of Munich [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.weiterbildung.sg.tum.de/en/startseite/>
8. The Comenius University of Bratislava in Slovakia [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.fsport.uniba.sk/en/international-relations/erasmus/erasmus-courses-catalogue-2017-2018/>
9. The University of Lausanne, Switzerland [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.unil.ch/formations/en/home/menuinst/masters/sciences-du-mouvement-et-du.html>
10. The University of Maryland, USA [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.ul.ie/graduateschool/course/professional-master-education-physical-education>

11. The University of Physical Education in Budapest, Hungary [Electronic resource]. – Access mode: <https://english.tf.hu/mission-and-vision>
12. The University of Queensland, Australia [Electronic resource]. – Access mode: <https://coe.uga.edu/academics/degrees/ms/sport-pedagogy>
13. The University of Reims, France [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.univ-reims.eu/courses/available-courses/degrees-and-preparations-to-teacher-examinations/science-technologies-health/master-s-degrees,180,313.html?#sommaire>

References

1. Alexandru Ioan Cruza University Iasi, Romania [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.uaic.ro/en/studies/faculties/faculty-physical-education-sports/>
2. Cardiff Metropolitan University, UK [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.cardiffmet.ac.uk/schoolofsport/courses/Pages/Sport-Coaching-and-Pedagogy-MSc.aspx>
3. Charles University or Karlova University in Czech [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ftvs.cuni.cz/FTVSEN-7.html>
4. Cyprus International University [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ciu.edu.tr/en/academic/schools/school-physical-education-and-sports/departments/physical-education-and-sports>
5. Lithuanian Sport University [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.lsu.lt/en/studies/study-programmes/masters-degree-studies/masters-degree-physical-activity-public-health/>
14. Swedish School of Sport & Health Sciences. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.gih.se/Utbildning/Vara-utbildningar/Program/Tranarprogrammet/>
6. Technical University of Munich [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.weiterbildung.sg.tum.de/en/startseite/>
7. The Comenius University of Bratislava in Slovakia [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.fsport.uniba.sk/en/international-relations/erasmus/erasmus-courses-catalogue-2017-2018/>
8. The University of Lausanne, Switzerland [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.unil.ch/formations/en/home/menuinst/masters/sciences-du-mouvement-et-du.html>
9. The University of Maryland, USA [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.ul.ie/graduateschool/course/professional-master-education-physical-education>
10. The University of Physical Education in Budapest, Hungary [Electronic resource]. – Access mode: <https://english.tf.hu/mission-and-vision>
11. The University of Queensland, Australia [Electronic resource]. – Access mode: <https://coe.uga.edu/academics/degrees/ms/sport-pedagogy>
12. The University of Reims, France [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.univ-reims.eu/courses/available-courses/degrees-and-preparations-to-teacher-examinations/science-technologies-health/master-s-degrees,180,313.html?#sommaire>

УДК 613.955:] 316+373

Гончарова Н.М.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ

Вако І.І.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту
Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв

СПІВПРАЦЯ СІМ'Ї ТА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У НАПРЯМКУ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

У статті на основі аналізу науково-методичної літератури та нормативно-правової бази сформульовано проблемне поле питань відносно вдосконалення родинного компоненту у фізичному вихованні дітей шкільного віку та взаємодії сім'ї та школи. Метою роботи було визначено систематизацію наукового досвіду розробки заходів взаємодії сім'ї та школи у напрямку здоров'язбереження дітей шкільного віку. Методи дослідження: аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, опитування, систематизація. З'ясовано часткову або повну відсутність сімейних традицій у напрямку дотримання засад здорового способу життя в родині. Систематизовано наукові дані щодо налагодження взаємодії сім'ї та школи відносно збереження здоров'я дітей. З'ясовано методичні підходи до реалізації в процесі фізичного виховання комплексних систем налагодження зв'язків у системі «сім'я - школа».

Ключові слова: сім'я, школа, батьки, школярі, взаємодія, вчитель.

Гончарова Н. Н., Вако І. І. Сотрудничество семьи и учреждения среднего образования в направлении сбережения здоровья детей. В статье на основе анализа научно-методической литературы и нормативно-правовой базы сформулировано проблемное поле вопросов относительно совершенствования семейного компонента в физическом воспитании детей школьного возраста и взаимодействия семьи и школы. Целью работы было определено систематизация научного опыта разработки мероприятий взаимодействия семьи и школы в направлении здоровьесбережения детей школьного возраста. Методы исследования: анализ и обобщение данных научно-методической литературы, опрос, систематизация. Определено частичное или полное отсутствие семейных